

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 19.10.2007
COM(2007) 621 final

COMUNICARE A COMISIEI

Agenda pentru un turism european durabil și competitiv

COMUNICARE A COMISIEI

Agenda pentru un turism european durabil și competitiv

1. INTRODUCERE

Recunoscând rolul fundamental al turismului în economia Uniunii Europene, Comisia a adoptat în martie 2006 o nouă politică în materie de turism¹, al cărei obiectiv principal este de a contribui la „sporirea caracterului competitiv al industriei europene a turismului și la lărgirea și îmbunătățirea ofertei de locuri de muncă prin intermediul dezvoltării durabile a turismului în Europa și la nivel global”. De asemenea, Comisia a recunoscut în mod explicit faptul că „obiectivul prioritar al creșterii și ocupării forței de muncă trebuie să fie însoțit de promovarea obiectivelor sociale și a obiectivelor în materie de mediu” și a anunțat pregătirea unei Agende 21 Europene pentru turism pe baza rezultatelor Grupului pentru un turism durabil² (TSG), prezentate în cadrul raportului „Acțiuni pentru un turism european mai durabil”³, publicat în februarie 2007.

Turismul reprezintă într-adevăr una dintre activitățile economice cu cel mai semnificativ potențial pentru a genera creștere și locuri de muncă în UE. În accepțiune restrânsă⁴, turismul contribuie în prezent cu aproximativ 4% la BIP-ul UE, variind între 2% într-o serie de noi state membre și 12% în Malta. Contribuția indirectă a turismului la PIB este mult mai mare, acesta generând indirect mai mult de 10% din PIB-ul UE și asigurând aproximativ 12% din locurile de muncă.

Turismul are o importanță deosebită în ceea ce privește oferta de locuri de muncă destinate tinerilor, care sunt de două ori mai numeroși în sectorul turismului decât în restul economiei⁵. În ultimii ani, creșterea ocupării forței de muncă în sectorul turismului a fost mult mai mare decât în restul economiei, turismul aducându-și în mod semnificativ contribuția la obiectivul de la Lisabona de a crea locuri de muncă mai numeroase și mai bune. Importanța turismului în cadrul economiei comunitare ar trebui să continue să crească, așteptându-se în următorii ani o creștere anuală a cererii în materie de turism de peste 3%⁶.

A găsi echilibrul adecvat între dezvoltarea autonomă a destinațiilor și protejarea mediului în care se găsesc acestea, pe de o parte, și dezvoltarea unei activități

---

¹ COM(2006) 134 final 17.3.2006.

² A se vedea COM(2003) 716 final și COM(2006) 134 final pentru detalii privind componența și rolul acestuia.

³ http://ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/tourism_sustainability_group.htm

⁴ Furnizori tradiționali de călătorii și de servicii de turism (hoteluri, restaurante, cafenele, agenții de turism, servicii de închirieri auto, companii aeriene etc.) care oferă în mod direct bunuri și servicii vizitatorilor.

⁵ A se vedea „Promovarea participării depline a tinerilor în domeniul educației, al ocupării forței de muncă și în societate” COM(2007) 498 final din 5.9.2007.

⁶ Consiliul mondial al călătoriilor și al turismului (WTTC) - Rapoartele regionale TSA - Uniunea Europeană 2007.

economice competitive, pe de altă parte, poate constitui o provocare. Cu toate acestea, activitatea Grupului pentru un turism durabil a confirmat faptul că turismul poate, mai mult decât oricare altă activitate economică, dezvolta sinergii în strânsă interacțiune cu mediul și societatea. Aceasta este cu puțință datorită faptului că dezvoltarea destinațiilor turistice este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populațiilor locale. Aceste caracteristici fac din turism motorul principal al conservării și dezvoltării destinațiilor - în mod direct, prin sensibilizarea cu privire la acestea și prin ajutorul pentru venit și, în mod indirect, prin oferirea unei justificări economice pentru furnizarea de sprijin din alte surse.

Tendențele globale și prioritățile se schimbă: mai mult ca oricând, marea provocare pentru sectorul turismului este de a fi în continuare competitiv, dar și durabil, recunoscând faptul că, pe termen lung, competitivitatea depinde de durabilitate. În mod special, schimbările climatice constituie în prezent un aspect fundamental care impune, de asemenea, industriei turismului să își reducă contribuția la emisiile de gaze cu efect de seră, iar destinațiilor să se adapteze la cerere și la tipurile de turism pe care le oferă.

Pe viitor, turismul european se va axa pe calitatea experienței turiștilor – aceștia vor realiza că destinațiile care acordă o atenție sporită mediului, angajaților și comunităților locale sunt cele care, foarte probabil, vor manifesta mai multă grijă pentru turiști. Integrând aspectele privind durabilitatea în cadrul activității lor, părțile interesate din domeniul turismului vor proteja avantajele concurențiale care fac din Europa cea mai atractivă destinație turistică din lume – vor proteja diversitatea sa intrinsecă, precum și varietatea peisajelor și a culturilor. De asemenea, abordând preocupările privind dezvoltarea durabilă într-o manieră responsabilă din punct de vedere social⁷, industria turismului va putea oferi produse și servicii inovatoare, de o calitate și valoare sporită.

„*Agenda pentru un turism european durabil și competitiv*” expusă în prezenta comunicare reprezintă îndeplinirea unui angajament pe termen lung al Comisiei Europene⁸, angajament sprijinit în continuare de către celelalte instituții europene⁹. Aceasta se bazează pe raportul Grupului pentru un turism durabil și pe rezultatele consultării publice ulterioare¹⁰. Agenda reprezintă o nouă contribuție la punerea în aplicare a Strategiei de la Lisabona revizuite pentru creștere și locuri de muncă¹¹ și a Strategiei revizuite de dezvoltare durabilă¹².

---

⁷ A se vedea, de asemenea, „Oportunitate și responsabilitate. Modalitatea de a sprijini mai mult întreprinderile mici pentru ca acestea să integreze aspectele sociale și de mediu în activitățile lor”, ianuarie 2007.

⁸ Acest angajament a fost prezentat pentru întâia oară în COM(2001) 665 final din 13.11.2001 (Măsura 8) și confirmat ulterior în COM(2003) 716 final din 21.11.2003 și COM(2006) 134 final.

⁹ Rezoluția Consiliului din 21.5.2002 privind viitorul turismului european (2002/C 135/01), concluziile Consiliului privind caracterul durabil al turismului european (8194/05, 19.4.2005), Rezoluția Parlamentului European privind noi perspective și provocări ale turismului european durabil (2004/2229 INI).

¹⁰ A se vedea http://ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/index_en.htm

¹¹ COM(2005) 24 final 2.2.2005.

¹² Strategia UE revizuită de dezvoltare durabilă, astfel cum a fost adoptată de către Consiliul European la 15/16 iunie 2006.

2. AGENDA PENTRU UN TURISM EUROPEAN DURABIL ȘI COMPETITIV

Pentru a stabili un echilibru adecvat între bunăstarea turiștilor, nevoile mediului natural și ale mediului cultural, precum și dezvoltarea și competitivitatea destinațiilor și a întreprinderilor, este necesară o abordare politică integrată și globală, în cadrul căreia toate părțile interesate să împărtășească aceleași obiective.

2.1. Obiective privind durabilitatea turismului european și provocări care urmează a fi abordate

Cadrul comunitar existent pentru dezvoltarea politicilor economice, sociale și de mediu, bazat pe Parteneriatul pentru creștere și locuri de muncă, precum și pe Strategia de dezvoltare durabilă, constituie contextul adecvat pentru realizarea obiectivelor prezentei „agende”: prosperitate economică, egalitate și coeziune socială, protecție a mediului natural și a culturii¹³.

Aceste obiective ar trebui, de asemenea, să ghideze părțile interesate din cadrul turismului european în politicile și acțiunile lor care influențează impactul turismului emitor european și în sprijinirea turismului ca instrument al dezvoltării durabile în țările gazdă.

În vederea atingerii acestor obiective, trebuie abordate o serie de provocări¹⁴ specifice sectorului turismului. Acestea includ în principal conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale, reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri, gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității, reducerea caracterului sezonier al cererii, studierea impactului asupra mediului pe care îl are transportul local implicat în turism, crearea unui turism accesibil tuturor fără discriminare și îmbunătățirea calității locurilor de muncă din sectorul turismului, abordând, de asemenea, în cadrul politicii Comisiei privind migrația¹⁵, problema angajării unor resortisanți din țări terțe a căror ședere este ilegală. Garantarea siguranței și securității turiștilor și a comunităților locale din zonele turistice reprezintă o altă provocare și, de asemenea, o condiție esențială pentru dezvoltarea cu succes a turismului¹⁶.

Aceste priorități pot varia în spațiu sau în timp. Prioritatea care li se va acorda, modalitatea în care vor fi abordate, precum și șansele pe care le pot oferi variază de la caz la caz.

Părțile interesate trebuie să continue să anticipeze și să monitorizeze schimbările. Politicile și acțiunile trebuie să țină seama de modul în care cererea și oferta vor fi

---

¹³ Aceste obiective sunt detaliate în Raportul TSG (p. 3).

¹⁴ Aceste provocări esențiale au fost prezentate în detaliu în raportul TSG (pp. 8-17) și sunt în relație cu cele șapte provocări identificate în Strategia revizuită de dezvoltare durabilă.

¹⁵ A se vedea, de asemenea, propunerea de directivă de stabilire a sancțiunilor la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe cu ședere ilegală, COM(2007)249, p.2; Raportul de evaluare a impactului SEC(2007)603, p.7.

¹⁶ Statele membre ar putea beneficia de pe urma identificării și împărtășirii de bune practici privind protecția anumitor situri și evenimentele de anvergură prin intermediul Programului european de protecție a infrastructurii critice care ar permite o coordonare adecvată a acțiunilor relevante.

afectate de provocările în materie de mediu - cum ar fi schimbările climatice¹⁷ și deficitul de apă¹⁸ -, de dezvoltările tehnologice sau de alte aspecte politice, economice și sociale de actualitate. Prin urmare, ansamblul provocărilor va fi actualizat în mod periodic, în colaborare cu toate părțile interesate.

2.2. Cadru de acțiune

Îndeplinirea obiectivelor prezentei agende și abordarea provocărilor menționate anterior vor necesita o acțiune coerentă care poate fi sprijinită de politici publice adecvate: gestionarea durabilă a destinațiilor, integrarea preocupărilor în materie de durabilitate în cadrul mediului de afaceri și sensibilizarea turiștilor cu privire la durabilitate.

Gestionarea durabilă a destinațiilor este esențială pentru dezvoltarea turismului, în special prin planificarea utilizării eficiente a spațiului și a terenului, precum și prin controlul dezvoltării și prin deciziile de a investi în infrastructură și servicii. Garantând faptul că noua dezvoltare a turismului este, ca scară și tip, adecvată nevoilor comunității locale și mediului natural, gestionarea durabilă poate consolida pe termen lung performanțele economice și poziția concurențială a unei destinații. Aceasta necesită un cadru de sprijin care să implice toate părțile interesate de la nivel regional și local, precum și o structură eficientă care să faciliteze parteneriatul și conducerea eficace.

O cerință de bază pentru întreprinderi este de a rămâne competitive. Acțiunile întreprinse în acest scop ar trebui considerate ca parte a procesului de creare a unui caracter durabil, ceea ce reprezintă unul dintre cele mai importante avantaje concurențiale. Prin urmare, pentru a-și asigura competitivitatea, viabilitatea și prosperitatea pe termen lung, întreprinderile ar trebui să pună mai mult accent pe integrarea deplină a preocupărilor privind durabilitatea în cadrul procesului decizional și în cadrul practicilor și instrumentelor de gestiune ale acestora. Un rol important în acest proces îl au serviciile și asociațiile de sprijinire a întreprinderilor.

În cele din urmă, pentru a înregistra un progres vizibil, cererea, atât din partea pieței activităților recreative, cât și a întreprinderilor, ar trebui să trimită semnale mai puternice și mai coerente. Este necesară sensibilizarea turiștilor pentru a-și putea dezvolta și consolida capacitatea de a face alegeri în favoarea dezvoltării durabile. Sensibilizarea cu privire la durabilitate și etică poate facilita apariția unor atitudini și practici individuale responsabile din partea turiștilor. Înțelegerea crescândă a consumatorilor în ceea ce privește durabilitatea ar putea influența întreprinderile să manifeste interes în această direcție și să acționeze în consecință.

---

¹⁷ A se vedea, de asemenea, Cartea Verde „Adaptarea la schimbările climatice în Europa - posibilitățile de acțiune ale Uniunii Europene” COM(2007) 354 final din 29.6.2007.

¹⁸ A se vedea, de asemenea, „Rezolvarea problemei deficitului de apă și a secetei în Uniunea Europeană” COM(2007) 414 final din 18.7.2007.

2.3. Principii de urmat pentru realizarea unui turism competitiv și durabil

Pentru a atinge obiectivul unui turism competitiv și durabil, Comisia invită toți actorii să respecte următoarele principii¹⁹:

- **O abordare globală și integrată** - În planificarea și dezvoltarea turismului, ar trebui să se țină seama de totalitatea impacturilor pe care acesta le are. De asemenea, turismul trebuie să fie bine echilibrat și integrat în cadrul activităților care au un impact asupra societății și mediului.
- **Planificarea pe termen lung** - Dezvoltarea durabilă se referă la protejarea nevoilor generațiilor viitoare, precum și ale prezentei generații. Planificarea pe termen lung necesită abilitatea de a susține acțiuni de-a lungul timpului.
- **Găsirea unui ritm adecvat pentru dezvoltare** - Nivelul, ritmul și forma dezvoltării ar trebui să reflecte și să respecte caracterul, resursele și nevoile comunităților gazdă și ale destinațiilor.
- **Implicarea tuturor părților interesate** - O abordare durabilă necesită participarea amplă și angajată în procesul de luare a deciziilor și de punere în aplicare din partea tuturor părților vizate de rezultate.
- **Utilizarea celor mai bune cunoștințe disponibile** - Politicile și acțiunile ar trebui să fie elaborate pe baza celor mai bune și recente cunoștințe disponibile. În întreaga Europă, ar trebui împărtășite informațiile privind tendințele și efectele turismului, precum și competențele și experiențele.
- **Reducerea și gestionarea riscurilor** (principiul precauției) - În cazul în care există incertitudini cu privire la rezultate, ar trebui realizată o evaluare completă și luate măsuri de prevenire pentru a evita producerea de efecte dăunătoare asupra mediului sau a societății.
- **Repercutarea efectelor asupra costurilor** (utilizatorul și poluatorul plătesc) - Prețurile ar trebui să reflecte costurile reale pentru societate generate de activitățile de consum și de producție. Această măsură nu vizează numai poluarea, ci și utilizarea de echipamente care generează costuri semnificative de gestiune.
- **Stabilirea și respectarea limitelor, acolo unde este cazul** - Ar trebui recunoscută capacitatea limită a anumitor situri și regiuni, iar acolo unde este cazul, ar trebui să existe voința și capacitatea de a limita dezvoltarea turismului și numărul turiștilor.
- **Realizarea unei monitorizări continue** - Durabilitatea presupune înțelegerea efectelor și vigilența cu privire la acestea, pentru a putea aduce schimbările și îmbunătățirile necesare.

---

¹⁹ Raport al Grupului pentru un turism durabil „Acțiuni în vederea unui turism european mai durabil” (Action for more sustainable European Tourism), februarie 2007, pp. 3-4.

3. PROGRESE COMUNE

Mai multe părți interesate au recunoscut deja importanța durabilității și depun eforturi pentru a-și îmbunătăți prestarea. În ciuda acestor eforturi, este necesar a se realiza progrese în continuare. Pentru a obține rezultate mai semnificative, inițiativele existente și cele viitoare ar trebui să conlucreze în mod mai vizibil și sinergic.

Prezenta „Agendă” urmărește consolidarea unui astfel de proces voluntar și continuu. Acesta ar trebui încurajat de către toate părțile interesate din domeniul turismului din Europa: diferitele niveluri ale administrației – autorități locale, organizații de gestionare a destinațiilor, regiuni, state membre – precum și Comisia Europeană, întreprinderile, turiștii și orice alt organism²⁰ pot stimula, sprijini și influența turismul.

Domeniul turismului implică o multitudine de părți interesate din sectorul privat și din cel public ale căror competențe sunt descentralizate. Prin urmare, este foarte importantă respectarea principiului subsidiarității și folosirea unei abordări verticale, de la bază spre vârf, care să implice acele părți interesate care au competența și puterea de a acționa și care contribuie în mod voluntar la punerea în aplicare a Agendei.

Acesta este motivul pentru care se va pune accentul pe acțiunea comună la nivelul destinațiilor, desfășurată însă în cadrul unor politici și acțiuni naționale și comunitare de sprijinire.

3.1. Rolul părților interesate

Grupul pentru un turism durabil a creat un cadru de acțiune atribuind responsabilități vaste²¹ și atribuții specifice²² unor diferite grupuri de părți interesate de punerea în aplicare a agendei în ceea ce privește cele trei elemente esențiale menționate anterior – destinații durabile, întreprinderi durabile și turiști responsabili – și provocările identificate.

Părțile interesate din sectorul turismului sunt solicitate să accepte responsabilitățile respective și sunt invitate să profite de posibilitățile pe care le oferă durabilitatea în calitate de potențial motor pentru inovare și creștere.

Părțile interesate ar trebui să-și împărtășească cunoștințele comunicând rezultatele pozitive și negative obținute, în vederea consolidării legăturii dintre obținerea și difuzarea cunoștințelor și punerea în aplicare a practicilor durabile și competitive. În acest scop, părțile interesate ar trebui să stabilească o cooperare structurată și periodică la nivelurile la care activează cel mai mult – fie la nivelul destinațiilor, fie la nivel regional, național, european sau internațional – și să discute cu privire la durabilitate în cadrul acestor structuri de cooperare. Un exemplu al acestui tip de

---

²⁰ Printre altele: unități educaționale și de cercetare, sindicate, asociații ale consumatorilor, ONG-uri și organizații internaționale.

²¹ Raportul TSG, pp. 27-30.

²² Raportul TSG, Tabelele 1a și 1b, pp. 31-39.

cooperare îl reprezintă dialogul social dintre angajatori și angajați și organizațiile care îi reprezintă.

Întreprinderile mici și microîntreprinderile joacă un rol fundamental în turismul european, însă riscă, datorită dimensiunii lor, să fie mai puțin pregătite să integreze aspecte privind dezvoltarea durabilă și să le lanseze pe piață ca parte integrantă a activității lor. Prin urmare, se solicită intermediarilor relevanți să transmită mesajele esențiale ale prezentei Agende către întreprinderile mici și microîntreprinderi și să faciliteze contribuția acestora la punerea în aplicare a Agendei.

3.2. Rolul Comisiei Europene

Comisia își recunoaște responsabilitatea de a acționa și va pune în aplicare inițiative la scară europeană în cadrul unei abordări progresive, prin furnizarea unei valori adăugate la nivel european către părțile interesate din sectorul turismului, în același timp respectând pe deplin repartitia competențelor, astfel cum este prevăzută în Tratat.

Prezenta Agendă va orienta activitățile viitoare ale Comisiei în domeniul turismului și în toate celelalte domenii de acțiune care au impact asupra turismului și caracterului său durabil. În acest scop, Comisia se bazează pe Grupul pentru un turism durabil.

Comisia va continua cooperarea în domeniul turismului cu țările vecine (Europa de Est și regiunea MED) și cu țările din cadrul PEV (Politica Europeană de Vecinătate) și va sprijini în continuare țările în curs de dezvoltare cu venituri mici și medii prin intermediul investițiilor străine directe ale Uniunii Europene și a societăților mixte în sectorul turismului.

3.2.1. Mobilizarea actorilor pentru a obține și împărtăși cunoștințe

Comisia Europeană are ca obiectiv îmbunătățirea vizibilității și a recunoașterii bunelor practici de către cetățenii europeni și societate, precum și stimularea cunoașterii și înțelegerii practicilor care asociază în mod sinergic durabilitatea și competitivitatea.

Comisia organizează deja conferințe și întreprinde studii de cercetare pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la anumite provocări, cum ar fi facilitarea deplasării tinerilor, a persoanelor în vârstă și a celor cu nevoi speciale prin intermediul unor inițiative cu caracter social și accesibile din domeniul turismului, precum și cu privire la metodele de lucru care ar putea fi aplicate la nivel local și regional (de exemplu, un studiu privind impactul marilor evenimente culturale și sportive asupra IMM-urilor axate pe turism). În special, manualul privind spațiul de profesionalizare în turism reprezintă o inițiativă practică menită să sprijine implicarea instituțiilor bazate pe cunoaștere în cadrul unei abordări construite pe consens care vizează îmbunătățirea prestării IMM-urilor și a potențialului uman din sectorul turismului la nivelul destinațiilor.

Comisia va continua să atragă atenția actorilor creatori de cunoaștere (de exemplu, universități, institute de cercetare, observatori publici și privați) asupra provocărilor durabilității turismului european. Aceasta va facilita cooperarea actorilor și va

încuraja educația formală și non-formală în domeniul turismului. Va încuraja mobilitatea în întreaga Europă prin sprijinirea formării și angajării transnaționale, a schimburilor și dezvoltării de metode, materiale și conținuturi de formare, inclusiv integrarea principiilor durabilității în cadrul programelor de formare.

Angajamentul la nivel local și regional va fi sprijinit prin intermediul stabilirii de alianțe între diverse tipuri de destinații (de exemplu, destinații rurale, de coastă, de munte, urbane) dedicate gestionării durabile instituite de precursori și deschise participării tuturor celorlalte părți interesate. Comisia Europeană va sprijini consolidarea sau crearea de platforme – utilizând, de asemenea, noile tehnologii – care vor permite schimbul de învățăminte în urma bunelor sau relelor practici, precum și îmbunătățirea colaborării dintre sectorul turismului și alte sectoare conexe. Încurajarea schimbului de bune practici în materie de gestionare durabilă a destinațiilor (de exemplu, abordarea problemei caracterului sezonier și a prelungirii sezonului turistic) poate contribui în mod semnificativ la competitivitatea destinațiilor turistice. Aceste platforme ar putea permite o abordare mai specifică care să reflecte caracteristicile teritoriale și economice ale destinațiilor.

Forumul european anual privind turismul oferă, de asemenea, o platformă pentru schimbul de opinii și consolidarea colaborării dintre toate părțile interesate în ceea ce privește aspectele legate de relaționarea durabilității și a competitivității turismului european.

Pentru a consolida colaborarea cu și dintre statele membre, rapoartele anuale trimise de acestea Comitetului consultativ pentru turism²³ vor fi utilizate pentru a facilita schimbul și difuzarea de informații privind, de asemenea, modul în care politicile și acțiunile lor protejează durabilitatea turismului.

Nevoia de a cunoaște mai bine și mai rapid evoluția turismului în Europa poate fi satisfăcută, pe de o parte, prin culegerea și furnizarea de date statistice și geografice²⁴, iar, pe de altă parte, prin activitatea observatorilor existenți sau a unor noi observatori. Astfel de informații ar putea facilita monitorizarea provocărilor esențiale, în special a celor importante pentru IMM-uri în relație cu angajarea forței de muncă și caracterul sezonier.

În cele din urmă, Comisia invită organizațiile internaționale (UNWTO, UNEP, UNESCO etc.) să contribuie la acest proces prin identificarea sinergiilor dintre câmpul lor de activitate și Agenda Europeană.

3.2.2. *Promovarea destinațiilor de excelență*

Comisia va continua să pună în aplicare proiectul pilot „Destinații europene de excelență” (EDEN). EDEN promovează noile destinații europene și oferă sprijin destinațiilor care urmăresc dezvoltarea turismului într-o manieră în care să asigure durabilitate socială, culturală și de mediu. În fiecare an, se alege o temă diferită pentru atribuirea premiului. Comisia va facilita crearea de rețele între destinațiile

---

²³ Decizia 86/664/CEE a Consiliului din 22 decembrie 1986.

²⁴ De exemplu, prin revizuirea directivei privind statisticile din turism și/sau prin inițiativa GMES (Global Monitoring of Environment and Security/Monitorizare Globală pentru Mediu și Securitate) care furnizează servicii de informații geospațiale uniforme în întreaga Europă.

premiat, cu scopul de a înlesni schimbul de bune practici la nivel european și a încuraja alte destinații să adopte modele similare de dezvoltare turistică durabilă.

De asemenea, Comisia va consolida imaginea și modul în care este percepută Europa ca destinație turistică de o excelentă calitate și caracterizată de durabilitate. În acest scop, Comisia va colabora cu Comisia europeană a turismului și organizațiile naționale de turism pentru a elabora o strategie adecvată care să implice și utilizarea site-ului internet dedicat destinațiilor turistice europene²⁵.

3.2.3. *Mobilizarea instrumentelor financiare comunitare*

Comisia europeană recunoaște necesitatea de a acorda sprijin financiar părților interesate pentru a favoriza punerea în aplicare a Agendei. Există deja la nivel european oportunități în acest sens, cum ar fi posibilitatea ca statele membre și toate regiunile să finanțeze proiecte în domeniul turismului prin intermediul Fondului European de Dezvoltare Regională. Practicile durabile și inovatoare din sectorul turismului constituie deja criterii prioritare în cadrul obiectivelor diferitor instrumente financiare europene – în special, fondurile politicii de coeziune (Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul Social European), Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Pescuit, Al șaptelea program-cadru CE pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și demonstrație (în cadrul căruia prioritatea esențială privind schimbările climatice include impactul asupra turismului) – precum și în cadrul programului Leonardo da Vinci prin introducerea unei măsuri specifice pentru ucenici și tinerii implicați în învățământul profesional și un proiect în desfășurare, care analizează și dezvoltă calificările din sectorul turismului. Programul-cadru pentru competitivitate și inovare (CIP) sprijină, de asemenea, competitivitatea întreprinderilor din UE și, în special, a IMM-urilor²⁶. Comisia va facilita popularizarea modalităților în care instrumentele financiare comunitare existente au fost și pot fi utilizate în acest scop de către diferite părți interesate din domeniul turismului.

3.2.4. *Integrarea durabilității și competitivității în cadrul politicilor Comisiei*

O serie de politici și acțiuni europene existente pot avea o influență puternică asupra turismului și a caracterului său durabil și pot contribui în mod semnificativ la abordarea provocărilor esențiale. Impactul politicilor generale, precum politica în materie de mediu, transport, angajare sau cercetare, poate fi diferit de la un teritoriu la altul datorită caracteristicilor specifice fiecărui teritoriu. Comisia ia și va lua în continuare în considerare nevoile diferitelor teritorii.

Participarea amplă a părților interesate la procesul de consultare privind viitoarea politică maritimă a UE a demonstrat interesul și sprijinul acestora pentru acțiune la nivel european în direcția unui turism maritim și de coastă mai durabil și mai competitiv. Ca răspuns la preocupările manifestate, abordarea integrată a politicii maritime va constitui baza pentru elaborarea acțiunii de consolidare a durabilității și competitivității sectorului. Ca prim pas, Comisia se va concentra asupra sectorului turismului de coastă și va evalua efectele segmentelor cu dezvoltare rapidă, cum ar fi

---

²⁵ www.visiteurope.com

²⁶ A se vedea, de asemenea, COM(2006) 134 final, pp. 6-7.

turismul de croazieră, prin examinarea relațiilor dintre industria croazierelor, echipamentele portuare, porturile de agrement și alte industrii maritime, precum și efectele problemelor legate de concurența dintre exploatarea terestre și cele maritime din zonele de coastă.

Zonele montane necesită politici prospective de dezvoltare rurală care să integreze atât cerințele de conservare a acestui mediu natural deosebit, cât și bunăstarea durabilă a locuitorilor²⁷. Comisia recunoaște nevoia de a conserva moștenirea naturală bogată a multor zone montane vulnerabile.

Zonele rurale investesc în turism pentru a-și diversifica economiile, necesare creșterii, ocupării forței de muncă și dezvoltării durabile. Acestea oferă adevărate posibilități, fie în calitate de locuri atractive în care se poate trăi și locui, fie în calitate de rezervor de resurse naturale sau ca peisaje de o deosebită valoare. În acest context, se impune asigurarea coerenței politicilor comunitare, crearea de sinergii între acestea, conservarea mediului natural și protejarea zonelor rurale.

Turismul poate contribui, de asemenea, la dezvoltarea durabilă a zonelor urbane prin sporirea competitivității întreprinderilor, satisfacerea nevoilor sociale și conservarea mediului cultural și a mediului natural. Pentru a înregistra succese în toate zonele, destinațiile urbane trebuie să adopte o abordare globală bazată pe principiile dezvoltării durabile și recunoscută și sprijinită de politicile publice la toate nivelurile, inclusiv la nivel european.

4. CONCLUZII

Prezenta comunicare reprezintă lansarea și confirmarea oficială a unei Agende pe termen mediu-lung în cadrul căreia toate părțile interesate ar trebui să întreprindă acțiunile necesare pentru a spori contribuția practicilor durabile la favorizarea competitivității Europei în calitate de cea mai atractivă destinație turistică.

Comisia Europeană se bazează pe sprijinul politic acordat prezentei inițiative de către celelalte instituții europene și va prezenta în 2011 evaluarea progresului înregistrat.

---

²⁷

Protocolul privind turismul la Convenția alpină reprezintă un exemplu de instrument-cadru capabil să stimuleze și să coordoneze contribuția părților interesate la nivel regional și local.